

21 Ιουλίου, 1995

[ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ, ΑΡΤΕΜΗΣ, ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ, Δ/στές]

ΕΙΡΗΝΗ ΑΡΙΣΤΕΙΔΟΥ ΛΟΥΤΣΗ,

Αιτήτρια-Εφεσείουσα,

v.

ΚΕΜΤΑΧΙ LTD.,

Καθ'ων η αίτηση-Εφεσιβλήτων.

(Υπόμνημα Αρ. 293).

Δικαστήριο Εργατικών Διαφορών — Υποχρέωση αιτιολογίας δικαστικών αποφάσεων — Έκταση αιτιολογίας δικαστικής απόφασης.

Μαρτυρία — Έκταση ανάλυσης μαρτυρίας σε δικαστική απόφαση — Ανάλυση μαρτυρίας ως στοιχείο αιτιολογίας δικαστικής απόφασης. 5

Αξιοπιστία μάρτυρα — Αιτιολογία δικαστικής κρίσης ως προς την αξιοπιστία μάρτυρα.

Εργοδότης και εργοδοτούμενος — Απόρριψη αίτησης για αποζημιώσεις και πληρωμή ημερομισθίων αντί προειδοποίησης για παράνομη απόλυση — Παράλειψη ή άρνηση εργοδοτούμενου να διεκπεραιώσει ζωτικής σημασίας εργασία — Απρεπής συμπεριφορά εργοδοτούμενου. 10

Το Δικαστήριο Εργατικών Διαφορών, απέρριψε την αίτηση της εφεσείουσας - αιτήτριας για αποζημιώσεις και πληρωμή ημερομισθίων αντί προειδοποίησης λόγω παράνομης απόλυσης, αφού δέκτηκε τη μαρτυρία των εφεσιβλήτων - καθ'ων η αίτηση, ότι "παρέλειψε καιή αρνήθηκε να διεκπεραιώσει ζωτικής σημασίας εργασία για την οποία ήταν υπεύθυνη και την οποία ειανειλημμένως της ζητήθηκε να εκτελέσει". Το Δικαστήριο, θεώρησε παράλληλη αιτία απόρριψης των διεκδικήσεων της εφεσείουσας - αιτήτριας την αντίδρασή της στην προτροπή του διευθυντή των εφεσιβλήτων "να σκάσει" με την απάντηση "ευχαριστώ επίσης". 15 20

Η εφεσείουσα - αιτήτρια, υπέβαλε νομικά ερωτήματα προς το Ανώτατο Δικαστήριο, υπό μορφή υπομνήματος. 25

Αποφασίστηκε, ότι:

- 5 (1) Το επεισόδιο μεταξύ της εφεσείουσας - αιτήτριας και του διευθυντή των εφεσιβλήτων - καθ' ων η αίτηση, δεν μπορεί να αποτελεί λόγο απώλειας του δικαιώματός της για αποζημιώσεις και πληρωμή ημερομισθίων αντί προειδοποίησης.
- 10 (2) Οι αποφάσεις του Δικαστηρίου Εργατικών Διαφορών πρέπει να είναι αιτιολογημένες.
- (3) Η αιτιολογία των δικαστικών αποφάσεων συνιστά ουσιαστικό στοιχείο της έγκυρης δικαστικής απόφασης.
- 15 (4) Η ανάλυση της μαρτυρίας δεν είναι αυτοσκοπός, αλλά στοιχείο της αιτιολογίας της δικαστικής απόφασης.
- (5) Η έκταση της ανάλυσης της μαρτυρίας στη δικαστική απόφαση είναι συναρτημένη προς τις ανάγκες της κάθε υπόθεσης με σημείο αναφοράς το επίδικο ζήτημα.
- 20 (6) Οι διατάξεις που διέπουν τη διαδικασία ενώπιον του Δικαστηρίου Εργατικών Διαφορών, δεν το απαλλάττουν της υποχρέωσης να αιτιολογεί τις αποφάσεις του.
- 25 (7) Το Δικαστήριο Εργατικών Διαφορών δεν αιτιολόγησε την απόφασή του να κρίνει αναξιόπιστη τη μαρτυρία της εφεσείουσας - αιτήτριας.

30 *Η έφεση έγινε δεκτή με έξοδα υπέρ της εφεσείουσας και διατάχθηκε επανεκδίκαση.*

Αναφερόμενες υποθέσεις:

- 35 *Archangelos Domain Ltd v. Van Nievelt (1988) 1 C.L.R. 51,*
Neophytou v. Police (1981) 2 C.L.R. 195,
Pсарas and Another v. Republic (1987) 2 C.L.R. 132,
 40 *Εταιρεία Σ. και Γ. Κολοκασίδης Λτδ ν. Κιμωνή (1989) 1(Ε) Α.Α.Δ. 132,*
Δρουσιώτης ν. Ιερωνυμίδα (1990) 1 Α.Α.Δ. 1026,
Βασιλείου και Άλλες ν. Μενελάου και Άλλος (1990) 1 Α.Α.Δ. 1125,

Αριστείδου v. Λοιζίδη (1991) 1 Α.Α.Δ. 297,

Pioneer Candy Ltd v. Tryfon and Sons (1981) 1 C.L.R. 540,

Καννάουρου και Άλλος v. Σταδιώτη και Άλλου (1990) 1 Α.Α.Δ. 35. 5

Έφεση με Υπόμνημα.

Έφεση με υπόμνημα από τον Προεδρεύσαντα του Δικαστηρίου Εργατικών Διαφορών σχετικά με απόφασή του ημερομηνίας 26.8.1994, στην υπόθεση αρ. 9/93 με την οποία κρίθηκε ότι ο τερματισμός της απασχόλησης της εφεσείουσας ήταν νόμιμος και συνεπώς δεν edικαιούτο αποζημιώσεις και πληρωμή ημερομισθίων αντί προειδοποίησης για παράνομη απόλυση. 10

Δ. Παπαχρυσοστόμου, για την Εφεσείουσα. 15

Α. Χαβιαράς, για τους Εφεσιβλήτους.

Cur. adv. vult. 20

ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ, Δ.: Την απόφαση του Δικαστηρίου θα δώσει ο αδελφός Δικαστής Γ. Κωνσταντινίδης.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ, Δ.: Η εφεσείουσα διεκδίκησε αποζημιώσεις και πληρωμή ημερομισθίων αντί προειδοποίησης για παράνομη απόλυση. Το Δικαστήριο Εργατικών Διαφορών θεώρησε πως ο τερματισμός της απασχόλησης της εφεσείουσας ήταν νόμιμος αφού συνέτρεχαν οι λόγοι των παραγράφων (ε) και (στ) εδάφια (ii), (iv) και (v) του άρθρου 5 του περί Τερματισμού Απασχολήσεως Νόμου του 1967 (Ν.24/67 όπως τροποποιήθηκε) και απέρριψε το αίτημα. Η επιπρόσθετη αξίωση για πληρωμή της αναλογίας του 13ου μισθού του τελευταίου χρόνου της απασχόλησης της εφεσείουσας δεν αμφισβητήθηκε και το πρωτόδικο Δικαστήριο την ενέκρινε. Αυτό το τελευταίο μέρος της πρωτόδικης απόφασης δεν θα μας απασχολήσει. 25
30
35

Οδήγησε στη διατύπωση του τρίτου από τα νομικά ερωτήματα που τέθηκαν, η άποψη της εφεσείουσας πως λανθασμένα κρίθηκε πως τα γεγονότα, όπως τα διαπίστωσε το πρωτόδικο Δικαστήριο, θεμελιωναν οποιονδήποτε από τους λόγους που αναγνωρίζει το άρθρο 5 του Νόμου. Το πρωτόδικο Δικαστήριο κατέληξε στην απόφασή του πάνω στη βάση των ισχυρισμών των εφεσιβλήτων πως η εφεσείουσα "παρέλειψε και/ή αρνήθηκε να διεκπεραιώσει ζωτικής σημασίας εργασία, για την οποία ήταν υπεύθυνη και την 40

οποία επανειλημμένως της ζητήθηκε να εκτελέσει". Ορθά συγκατένευσε κατά την ακρόαση και η εφεσείουσα πως συμπεριφορά τέτοιας μορφής σαφώς θα καθιστούσε δικαιολογημένη την απόλυση.

- 5 Κάτω από περιστάσεις στις οποίες δεν χρειάζεται να επεκταθούμε, η εφεσείουσα, αντιδρώντας στην προτροπή του Διευθυντή των εφεσιβλήτων "να σκάσει", του απάντησε "ευχαριστώ επίσης". Προσδιορίστηκε ως παράλληλη αιτία αποτυχίας των διεκδικήσεων της εφεσείουσας αυτή η διαγωγή της, ως απρεπής.
- 10 Δεν προσφερόταν δυνατότητα προσέγγισης της υπόθεσης από τέτοια άποψη. Οι εφεσιβλήτοι δεν απέλυσαν την εφεσείουσα για τέτοιο λόγο. Το τρίτο από τα ερωτήματα, στην έκταση που αναφέρεται στην απώλεια του δικαιώματος της εφεσείουσας για αποζημιώσεις και πληρωμή ημερομισθίων αντί προειδοποίησης
- 15 λόγω του πιά πάνω επεισοδίου, πρέπει να απαντηθεί αρνητικά.

- Το άρθρο 30.2 του Συντάγματος επιβάλλει την αιτιολόγηση κάθε δικαστικής απόφασης. Ο Νόμος, (βλ. το άρθρο 11 του Ν.8/67 όπως τροποποιήθηκε από το Ν.5/73 και το άρθρο 2 του
- 20 Ν.24/67 όπως τροποποιήθηκε από το Ν.6/73) αναφέρεται ειδικά στην ανάγκη αιτιολόγησης των αποφάσεων του Δικαστηρίου Εργατικών Διαφορών. Ίσως για να καταδείξει πως η συνοπτικότητα της διαδικασίας που ακολουθείται σε αυτό, η μη δέσμευση του Δικαστηρίου από τους Κανόνες περί Αποδείξεως και το
- 25 ανέκκλητο των διαπιστώσεών του ως προς τα πραγματικά γεγονότα, δεν αμβλύνουν την υποχρέωση προς έκδοση αιτιολογημένης απόφασης. Η αιτιολογία δεν απαιτείται απλώς για τους σκοπούς πιθανής έφεσης. Ενδιαφέρει το κοινό γενικά, οι δε διάδικοι έχουν αυτόνομο δικαίωμα γνώσης του λόγου για τον
- 30 οποίο το Δικαστήριο άγεται στην ορισμένη απόφαση (βλ. *Archangelos Domain Ltd v. Van Nievelt* (1988) 1 C.L.R. 51).

- Έχει εξηγηθεί επανειλημμένα πως η αιτιολογία συνιστά συστατικό στοιχείο της έγκυρης δικαστικής απόφασης. Χωρίς αυτήν, η
- 35 δικαστική ετυμηγορία είναι άκυρη. (βλ. *Neophytou v. Police* (1981) 2 C.L.R. 195, *Psaras and Another v. Republic* (1987) 2 C.L.R. 132, *Εταιρεία Σ. & Γ. Κολοκασίδης Λτδ v. Αντώνη Κιμωνή* (1989) 1(E) Α.Α.Δ. 132, *Γιαννάκης Δρουσιώτης v. Θεόδωρου Ιερωνυμίδη* (1990) 1 Α.Α.Δ. 1026, *Σοφρονία Βασιλείου και Άλλες v. Άννας Μενελάου και Άλλου* (1990) 1 Α.Α.Δ. 1125 και *Γεώργιος Αριστείδου v. Σάββα Λοιζίδη* (1991) 1 Α.Α.Δ. 297.)
- 40

Το δεύτερο από τα ερωτήματα στο Υπόμνημα, το οποίο ορθά ταξινομήθηκε ως νομικό, θέτει υπό κρίση το αιτιολογημένο ή μη

της πρωτόδικης απόφασης. Έχει διατυπωθεί και τρίτο ερώτημα. Αν, με βάση το θεσμικό πλαίσιο που διέπει τη διαδικασία, είχε το πρωτόδικο Δικαστήριο το δικαίωμα να προβεί στα ευρήματά του πάνω στα γεγονότα, χωρίς προηγουμένως να αναλύσει λεπτομερώς τη μαρτυρία που προσκομίστηκε. Προσεγγίζουμε τα δύο ως 5
συνυφασμένα. Η ανάλυση της μαρτυρίας δεν είναι αυτοσκοπός αλλά συνιστά στοιχείο της αιτιολογίας της δικαστικής απόφασης. (βλ. *Pioneer Candy Ltd v. Tryfon & Sons* (1981) 1 C.L.R. 540 και *Χρυσούλα Καννάουρου και Άλλος v. Ανδρέα Σταδιώτη και Άλλου* (1990) 1 Α.Α.Δ. 35.) Η έκταση της ανάλυσης της μαρτυρίας 10
που απαιτείται είναι συναρτημένη προς τις ανάγκες της κάθε υπόθεσης με σημείο αναφοράς το επίδικο, στην κάθε περίπτωση, ζήτημα. Οι διατάξεις που διέπουν τη διαδικασία ενώπιον του Δικαστηρίου Εργατικών Διαφορών δεν διαφοροποιούν αυτόν τον κανόνα, όπως δεν διαφοροποιούν το καθήκον για αιτιολόγηση 15
των αποφάσεών του.

Το κεντρικό ζήτημα ήταν αν, αντίθετα προς τους ισχυρισμούς των εφεσιβλήτων, η εφεσείουσα, όπως διατεινόταν, συμμορφώθηκε αμέσως προς τις οδηγίες που της δόθηκαν και, συνεπώς, δεν 20
ήταν ένοχη της ανυπακοής ή της ασύγγνωστης αμέλειας που της καταλογίστηκε. Το πρωτόδικο Δικαστήριο κατέγραψε ως γεγονότα που “εντόπισε” την εκδοχή των εφεσιβλήτων. Χωρίς οποιαδήποτε εξήγηση. Εισηγούνται οι εφεσιβλήτοι πως προκύπτει από την απόφαση πως το Δικαστήριο απέρριψε τη μαρτυρία της εφεσείουσας. Μπορούμε να οδηγηθούμε μέχρι εκεί αλλά και πάλιν 25
θα παρέμενε εντελώς άγνωστος ο λόγος για τον οποίο θεωρήθηκε αναξιόπιστη η εφεσείουσα. Αυτό το κενό καθιστά την απόφαση αναιτιολόγητη. (βλ. *Neophytou v. Police* και *Εταιρεία Σ. & Γ. Κολοκασίδης Ατδ v. Αντώνη Κιμωνή*, ανωτέρω). 30

Η έφεση επιτυγχάνει με έξοδα υπέρ της εφεσείουσας. Διατάσσεται επανεκδίκαση ως προς το θέμα των αποζημιώσεων και την πληρωμή ημερομισθίων αντί προειδοποίησης που διεκδίκησε η εφεσείουσα, από άλλη σύνθεση. Η υπόθεση να επιστραφεί στον Πρόεδρο του Δικαστηρίου Εργατικών Διαφορών για τα περαιτέρω. 35

Η έφεση επιτυγχάνει με έξοδα.